

Станкевич І.В.,

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри менеджменту і маркетингу,*

Діміров В.

*здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня,
Одеська державна академія будівництва та архітектури*

МЕТОДИ ОЦІНКИ РИЗИКІВ В ПРОЄКТАХ

Наразі існує величезне різноманіття методів оцінки ризику проєкту (див. рис.1) [1].

В умовах визначеності	•розрахунково-аналітичні
В умовах часткової невизначеності	•ймовірнісні •статистичні
В умовах повної невизначеності	•експертні

Рис. 1. Методи оцінки ризику проєкту

Найбільш часто застосовними є наступні:

1) Ймовірнісний метод – рівень ризику визначається як ймовірність ризику – математичне величина, що приймає значення від 0 до 1 і відбиває діапазон від повної неможливості до гарантії настання події. Застосування методу дає точні результати за якими події сортуються згідно чисельної величини ймовірності за такими категоріям, як «висока», «середня», «низька» ймовірності [2]. Сфера застосування математичного методу обмежена колом завдань, що мають певні чисельні вихідні дані, тому він найбільш часто застосовується при оцінці фінансового та інвестиційного ризиків, коли нехтують такими складовими ризику як політичні ризики і т.п., ймовірність яких береться рівною нулю;

2) Розрахунково-аналітичні методи – застосовується у проєктах, пов'язаних з розробкою нових товарів і послуг, створенням нових виробничих потужностей, впровадженням нових технологій і коли невідомо як поведеться

ринок, чи буде стабільним попит на дану продукцію або послугу, а, отже, чи буде даний проєкт приносити прибуток або він заздалегідь збитковий. Для задіяння цієї групи методів, необхідним є проведення опитування експертів та збір статистичної інформації. Саме експерти аналізують та узагальнюють дані і отримані результати, роблять висновки про перспективність досліджуваного проєкту і оцінюють ймовірності (ризик) досягнення бажаного результату. Ризик проєкту оцінюється за такими категоріями, як «ймовірно», «мало ймовірно», «високо ймовірно». А наслідки ризику – «погані наслідки», «не зовсім погані наслідки», «практично без наслідків». Цей метод не володіє потужним математичним апаратом, таким як ймовірнісний метод оцінки рівня ризику, проте коло його застосування досить широке, і найчастіше керівники, не маючи необхідної підготовки, вдаються саме до нього.

Вибір методу залежить від наявної інформації, яка може бути як у числовій формі, так і не мати кількісного виразу, а отже, групування методів оцінки ризиків проєкту може бути здійснено як методи якісної оцінки ризиків та методи кількісної оцінки ризиків:

1) Методи якісної оцінки ризиків проєкту повинні привести дослідника до кількісного результату, до вартісної оцінки виявлених ризиків, їх негативних наслідків і «стабілізаційних» заходів. Якісний аналіз проєктних ризиків проводиться на стадії розробки бізнес-плану проєкту, а обов'язкова комплексна експертиза проєкту дозволяє підготувати велику інформацію для аналізу його ризиків. В якісній оцінці ризиків доцільно застосовувати такі методи як: експертний (метод Делфі), метод аналізу доречності витрат, метод аналогій;

2) Методи кількісної оцінки ризиків проєкту припускають чисельне визначення величини ризику проєкту. Вони включають: визначення граничного рівня стійкості проєкту; аналіз чутливості проєкту; аналіз сценаріїв розвитку проєкту; імітаційне моделювання ризиків за методом Монте-Карло.

Застосування лише одного методу оцінки ризику проєкту є недоцільним, тільки комбінація методів в різних поєднаннях, дозволить досягти

оптимального співвідношення між рівнем досягнутого зниження ризику і необхідними для цього додатковими витратами.

Після того як будуть виявлені всі ризики в проєкті та проведено аналіз, проєктний менеджер повинен дати рекомендації щодо зниження ризиків по етапах проєкту, де також виділяється ряд методів управління ризиками. Вибір найбільш раціонального засобу управління ризиками в умовах конкретних економічних ситуацій здійснюється з метою підвищення ефективності діяльності конкретного підприємства, враховуючи вимоги споживачів та усіх інших стейкхолдерів.

Список використаних джерел:

1. Керування ризиком. Методи загального оцінювання ризику: ДСТУ ІЕС/ISO 31010:2013 (ІЕС/ISO 31010:2009, IDT). [чинний від 2014-07-01]. Київ: ДП НДІ «Система», 2013. 74 с. (Національний стандарт України).

2. Stankevych I., Sakun H., Tardaskina T. The risk-oriented thinking concept in the quality management system of the educational organization: Business Riskin Changing Dynamics of Global Village 2: Monograph. Nysa: Publishing House of University of Applied Sciences in Nysa, Ternopil Ivan Puluj National Technical University. 2019. P. 368 – 377.

***Тебенко В.М.,**
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки і бізнесу,
Таврійський ДАТУ ім. Д. Моторного*

РИЗИКИ В УПРАВЛІННІ ПРОЄКТАМИ

Ефективне управління економічними аспектами у поєднанні з управлінням ризиками, відіграють ключову роль у забезпеченні успішної реалізації проєктів, які повинні приносити користь всім зацікавленим сторонам.

Ризики є невід’ємними факторами, які супроводжують будь-який вид людської діяльності і саме існування людини. Деякі нові види ризиків